

Nr 24

Jordbruksutskottets betänkande i anledning av motioner angående den kommunala miljövården.

Motionerna

Till jordbruksutskottet har hänvisats följande av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner

dels motionen 1972:1270 av fru Mogård (m) och herr Lothigius (m) vari hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om förslag till sådana ändringar i lagstiftningen att kommunerna kan åläggas att upprätta markanvändningsplaner av i motionen angivet slag,

dels motionen 1972:1282 av herr Norrby i Åkersberga m. fl. (fp) vari föreslagits att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer om utredning och förslag om instrument för kommunal långsiktig miljöplanering och miljövårdsplanering.

Utskottet

I motionen 1972:1282 erinras om att naturvården enligt naturvårdslagen är en statlig och kommunal uppgift. Någon närmare reglering av den kommunala naturvården förekommer emellertid inte, framhåller motionärerna. Byggnads- och hälsovårdslagstiftningen, miljöskyddslagen, den kommunala renhållningslagen m. m. räcker enligt motionärernas mening inte till som styrmedel för en överordnad, allsidig och framför allt samordnad miljöplanering. Enligt motionärerna finns det starka skäl att utveckla ett mer fullständigt instrument med detta syfte. Det påpekas att miljöplaneringen berör många av de kommunala nämnderna och därför bör sammanhållas av ett övergripande organ. Motionen utmynnar i hemställan om utredning och förslag i ämnet. Motionen 1972:1270 tar sikte på kommunernas planering av markanvändningen och innefattar yrkande om förslag till sådana lagändringar att kommunerna skall kunna åläggas att upprätta markanvändningsplaner av i motionen närmare angivet slag.

Utskottet vill i anledning härav erinra om att förslag om utredningar eller åtgärder i syfte att effektivisera kommunernas medverkan i miljövårdsarbetet vid åtskilliga tillfällen under senare år motionsledes framförts i riksdagen. Riksdagen har vid prövningen av ifrågasvarande motionsyrkanden genomgående intagit ståndpunkten att kommunerna alltjämt bör ha frihet att utforma sin organisation för handläggningen av

miljövårdsfrågor efter vad som är mest praktiskt med hänsyn till de lokala förhållandena. Motionerna har i enlighet härmed inte föranlett någon riksdagens åtgärd. Det har emellertid i sammanhanget framhållits att ökade insatser otvivelaktigt är nödvändiga från kommunernas sida på miljövårdens område. Enligt utskottets mening finns det alltjämt anledning att understryka detta. Självfallet är bl. a. frågan om den mest ändamålsenliga användningen av markresurserna ytterst betydelsefull och bör ägnas stor uppmärksamhet i planlägningsarbetet från kommunernas sida.

Något vägande skäl för att riksdagen nu skulle inta en annan ståndpunkt i hithörande spörsmål har utskottet emellertid inte kunnat finna. Nuvarande författningsbestämmelser anger den grundläggande kompetensfördelningen mellan de kommunala organen på miljövårdens område. Samtidigt föreligger som antytts frihet för kommunerna att organisera miljövårdsarbetet alltefter de lokala behoven. Denna ordning framstår som väl avpassad för kommunernas behov f. n. och för den närmaste framtiden. Detta bekräftades också av företrädare för Kommunförbundet i samband med utskottets beredning av motsvarande ärende förra året (JoU 1971:21). Som tidigare nämnts i hithörande sammanhang har vidare den år 1968 tillsatta bygglagutredningen, som arbetar med utgångspunkten att planväsendet skall omgestaltas, även till uppgift att överväga vilket organ som inom kommunerna skall ha huvudansvaret för den kommunala planläggningen. Utskottet vill vidare erinra om att förarbeten för en fysisk riksplanering har fullföljts, och en rapport (SOU 1971:75) om arbetet har publicerats. Rapporten behandlas under innevarande vår i en omfattande remiss. Frågan om huvudlinjerna i en fysisk riksplanering och dess fortsatta organisation kan väntas bli anmälda för riksdagen vid årets höstsession. Som redovisas i årets statsverksproposition (prop. 1972:1, bil. 14, s. 3) avses den fysiska riksplaneringen komma att fungera i samverkan med regional och lokal planering. Bara vissa viktigare markdispositioner anses böra beslutas på riksplanet. Reformen föreslås i rapporten för att i enlighet med av riksdagen hösten 1971 antagna riktlinjer få till stånd en bättre planerad glesbebyggelse. Vidare läggs fram förslag som syftar till att få till stånd en i enlighet med riksplaneringen målinriktad, översiktlig planering i de kommuner där planeringsbehov påvisas i rapporten. Som instrument för detta föreslås en vidgad tillämpning av generalplaneinstitutet. Enligt i rapporten uppdragna riktlinjer för ändrad lagstiftning har detaljerade lagförslag lagts fram i en särskild departementspromemoria, som f. n. är föremål för remissbehandling. Lagförslag torde, jämte överväganden av principiell art beträffande innehållet i en fysisk riksplanering m. m., komma att föreläggas riksdagen vid årets höstsession.

Mot bakgrund av vad i det föregående anförts finner utskottet ej påkallat med någon riksdagens åtgärd i anledning av yrkandena i de nu behandlade motionerna.

Utskottet hemställer

att riksdagen anser motionerna 1972:1270, såvitt nu är i fråga, och 1972:1282 besvarade med vad utskottet anför.

Stockholm den 25 april 1972

På jordbruksutskottets vägnar

NILS G. HANSSON

Närvarande: herrar Hansson i Skegrie (c), Mossberger (s), Persson i Skänninge (s), Antby (fp), Johanson i Västervik (s), Hedin (m), Hedström (s), Jonasson (c), Magnusson i Grebbestad (s), Larsson i Borrby (c), fru Lindberg (s), herrar Krönmark (m), Takman (vpk), Åberg (fp)* och fru Theorin (s).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.